

MŪSU PASTOGĖ

XXXII-ji metai

Australian Lithuanian Weekly
Registered for posting as a publication category B

Kaina / Price 50 c.

12.10.1981 Nr. 40 (1705)

Reikalai Madride

AMB. KAMPEIMANAS
APIE MADRIDO
KONFERENCIJĄ

Rugsėjo 17 d. JAV Senate JAV. Komisija saugumo ir bendradarbiavimo Europoje reikalams (Commission on Security and Cooperation in Europe) padarė pranešimą apie Madrido konferenciją. Pranešimą darė JAV delegacijos pirmininkas, ambasadorius Max Kampelman, dalyvaujant Komisijos pirmininkui Dante B. Fascell ir nariams: senatoriams John Heinz (Pa.) ir Claiborne Pell (RI), Kongreso atstovei Millicent Fenwick ir Komisijos reikalų vedėjui R. Spencer Oliver.

Ambasadorius Kampelman pažymėjo, kad jau paruošiamojoje konferencijoje Sovietų delegacija dėjo pastangų sutrumpinti Helsinkio Akto vykdymo svarstymus ir skirti tik šešias savaites. Sovietų delegacijai rūpėjo iš Madrido parsivežti ir paskelbti pasirašytus susitarimus.

Ambasadorius Kampelman kiek plačiau nušvietė pasiektus rezultatus. Jis priminė, kad kompromisas buvo pasiektas dėl apie 80 proc. pasiūlymų. Likosi neišspręsti trys dalykai: pasiūlymai liečią žmogaus teises, saugumo konferencijos sušaukimą ir jos darbų apimtį, ir sekančios konferencijos vietą ir laiką.

Vakarai laikosi nusistatymo, kad konferencijos baigiamajame akte būtų išlaikytas balansas tarp visų trijų "krepšių", būtent, kad į baigiamąjį aktą būtų sutarti ir įtraukti nutarimai, liečią žmogaus teises.

Kiek tai liečia saugumo konferencijos sušaukimą, JAV delegacija remia Prancūzijos pasiūlymą, kad toje konferencijoje būtų svarstoma, kaip padidinti pasitikėjimą saugumu, kad būtų išvengta netikėto užpuolimo ir nustatytos saugumui patikrinti priemonės. Vakarai siūlo, kad tatai apimtų visą Europą iki Uralo, o Sovietai – kad būtų įtraukta ir JAV teritorija.

Ambasadorius Kampelman pažymėjo, kad jeigu kitos valstybės turėtų panašias institucijas, kaip šioji JAV Komisija (vadinama ir JAV Helsinkio Komisija),

Stasio Barzduko netekus

Atrodo, kad didvyriai, herojai negyvena esamajame laike, o tik praeity: legendose, pasakose, nes jeigu tokius pažintume gyvenamuoju metu, gal tada ir mūsų respektai ir santykiai su tokiais būtų kitokie. Gaila, gyvenimas taip jau surėdėtas, kad paprastai savo didžiuosius žmones pastebime ir įvertiname tik juos praradus, nes kasdienybė visus sulygina.

Štai dar vienas skaudus smūgis ištiko išeivijos lietuvių bendruomenę rugsėjo 13 d. mirus Amerikoje (Clevelande) PLB garbės pirmininkui, neeiliniam kultūrininkui ir visuomenininkui Stasiui BARZDUKUI, kuriam balandžio 23 d. buvo suėję 75 metai amžiaus.

Pastaraisiais metais jo sveikata buvo gerokai silpna, tačiau savo išvalgumu, protu ir sąmone buvo budrus iki pat galo. Jo taiklūs ir gilūs straipsniai kultūriniais ir ypač bendruomeniniais klausimais spaudoje nuolat rodėsi iki paskutiniųjų dienų. Su jo mirtimi neteko vieno iš kertinių lietuvių bendruomenės stulpų, kokių reta sutikti šios dienos pragmatiniame pasaulyje.

„Savo gyvenimą Stasys Barzdukas pradėjo kukliai – mokytojaudamas. Bet ir Lietuvoje jis šalia mokytojo pareigų atidengė ir savo visuomeninių gabumų: priklausė ateitininkams, vadovavo sporto klubams. Gana brandžiai pasireiškė kaip li-

A. a. Stasys Barzdukas

tuanistas kalbininkas. Dar studijuodamas jis dirbo drauge su prof. J. Jablonskiu būdamas jo sekretorius eilę metų. Iš čia jo polinkis į lituanistiką, kuri pasidarė jam kaip antroji profesija. Jis iškilo kaip reikšmingas lituanistas kalbininkas šalia Skardžiaus, Salio, Joniko ir kitų.

Nuo pat mažens idealistinėje dvasioje auklėtas jis

nesvyruojančiu idealistu išliko iki pat galo. Gal dėl to išeivijoje ir metėsi į visuomeninę veiklą, kur labiausiai reikia pasiaukojimo ir idealizmo. Apsigyvenęs su šeima Clevelande jis jau 1952 m. išrenkamas Clevelando apylinkės ir Ohio valstijos Liet. B-nės apygardos pirmininku. Vėliau JAV Liet. B-nės Tarybos narys ir jos pirm., 1961-64 JAV L.B. Krašto

Valdybos pirm., 1963 m. patenka į Pasaulio Liet. B-nės Valdybą kaip vykdomasis vicepirm. Būdamas PLB Valdyboje jis isteigia jau šiandien plačiai prigijusį ir įsitvirtinusių žurnalą "Pasaulio Lietuvį" kurį jis ir redagavo ilgus metus. J.J. Bačiūnui 1969 metais mirus. S. Barzdukas perėmė PLB Valdybos pirmininko pareigas, kurias 1973 m. PLB Seime perdavė inž. Broniui Nainiui, drauge jam perduodamas ir Pasaulio Lietuvos redagavimą (po kelių metų pertraukos Bronius Nainys vėl pakviestas redaguoti P.L., kurį sėkmingai redaguoja ir dabar).

Taigi, velionio Stasio Barzduko visuomeninė veikla savo viršūnę ir įtaką pasiekė jau išeivijoje. Kaip ir kiekvienas aukščiau iškilęs veikėjas, taip ir S. Barzdukas susilaukė daug kritikos ir dar daugiau šalininkų, rėmėjų. Nors būdamas idealistas, velionis visuomeniniame darbe ir buvo realistas praktikas, einas su pačiu gyvenimu. Todėl neatsakingų kritikų žodyne atsirado "barzdukininkai" ir panašūs terminai, kas velionio vardą netiek žemino, o daugiau kėlė.

Ne svertima velioniui buvo ir spauda. Daugiausia nuo pat pradžios jis rašė lietuvių kalbos klausimais, bet išsiūbavus kivirčams Amerikoje daugiausia rašė bendruomeniniais klausimais, polemizavo su savo oponentais ir bendruomenę gynė iš iš visų jėgų. Ne kieno kito, o S. Barzduko šešėlyje ir įtakoje išaugo jau jaunesnės kartos nemažesnės apimties visuomeninė figūra – dabartinis PLB pirmininkas Vytautas Kamantas, ir eilė jo bendradarbių. Pasitraukęs iš aktyvios visuomeninės veiklos S. Barzdukas paruošė ir išleido pedagoginio pobūdžio veikalą "Lietuvis savo tautoje, valstybėje, bendruomenėje", kuriame atsiskleidžia autoriaus pedagoginės intencijos. Iš tiesų, Stasys Barzdukas esmėje buvo gilus pedagogas ir tokiu išliko visą gyvenimą. Visuomeninė veikla irgi yra savotiška mokykla, kurios mokytojais yra visuomenės vadovai – veikėjai. Stasys Barzdukas ir šioje srityje pritaikė savo pedagoginius sugebėjimus.

Šiandie Stasio Barzduko savo tarpe jau neturime, bet jis lietuviškoje, ypač išeivijos bendruomeninėje dirvoje įmynė gilius pėdsakus ir paliks įtakingas dar ilgai, ilgam laikui.

A. a. Stasys Barzdukas palaidotas rugsėjo 15 d. Clevelande, nuliūdime palikęs liūdinčią šeimą ir plačiąją Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, kurioje S. Barzduko vardas buvo žinomas iki tolimiausių pakraščiu.

PAS MUS IR KITUR

NUŠAUTAS EGIPTO PREZIDENTAS

Spalio 6 d. kariuomenės parado metu Kairo mieste

varžymų pasitikrinti tel. 2070.

Vengti kurti atvirą ugnį tose vietose, kur galimas didelis gaisrų pavojus.

Būnant provincijoje vengti vietų, kur gaisro pavojus yra didelis. Esant tokiose vietose būtina pagaltoti ir pramatyti kelius, kad ištikus gaisrui būtų galima pabėgti.

Ištikus gaisrui patartina: gultis ir prisiglausti veidu į žemę;

ieškoti išsigelbėjimo prie vandens, bet nelįsti į iškeltus vandens tankus – juose galite gaisro atveju išvirti!

Visi viešieji parkai gali būti uždaryti paskelbus akutinį gaisrų pavojų. Nenorime sutrukdyti jūsų išvykos malonumų, bet norime išvengti galimos tragedijos. Visų gerovei sutartinai bendradarbiaukime!

(Egipto sostinėje) neišaiškinti teroristai, vilkį Egipto kariuomenės uniformą, nušovė parade dalyvavusį prezidentą A. Sadatą ir eilę kitų aukštų vyriausybės pareigūnų sužaišta. Kaltininkai ieškomi.

Šis atentatas sukrėtė visą vakarietišką pasaulį, nes prez. Sadatas buvo provakareitiškas, stengėsi Artimųjų Rytų krizę išspręsti taikingu būdu. Jam žuvus toji krizė gali paastrėti. Atentato priežastys gali būti įvairios: arba sovietų KGB darbas, kai Sadatas nutraukė su sovietais diplomatinis santykius, ištrėmė sovietų ambasadorių ir apie 15000 sovietų specialistų, arba musulmonų ekstremistų darbas, panašiai kaip Irane, arba Libijos agentai. Libija orientuojasi į rytus ir Egipto provakarietišką laikysena Libijos Gadafiui buvo nepakeliui.

tai žmogaus teisių klausimas būtų žymiai pažengęs. Kampelman pabrėžė ypatingai stiprų Vakarų (NA TO) valstybių sutarimą ir bendradarbiavimą, ko Sovietai nesitikėjo.

Po pranešimo sekė klausimai. Kampelman padėjo visiems dalyviams, kurie talkino Madrido konferencijos metu ir dabar.

Iš lietuvių dalyvavo: buvęs Madrido konferencijoje VLIKo pirm. Dr. K. Bobelis ir ALTO atstovas Dr. J. Genys ir buv. JAV delegacijos narys R. Česonis, taipgi žmogaus Teisių Komiteto pirm. Dr. D. Krivickas ir VLIKO / ELTOS istaigos vedėja M. Samatienė.

(ELTA)

Gaisrų pavojai

N.S.W. Planavimo ir Aplinkos ministeris Eric Bedford perspėja N.S.W. gyventojus atsargiai elgtis su ugnimi. Užtrukus ilgam sausros periodui ir jau prasidėjus šiltam vasaros laikui

gana ankstokai, gaisrų pavojus skelbiamas anksčiau, negu įprasta. Ugnies ir laužų suvaržymas skelbiamas daug anksčiau, negu įprasta.

Sydnejuje dėl ugnies su-

Kam galioja Lietuva?

Pavergtos Lietuvos komunistinė spauda visomis priemonėmis stengiasi įrodinėti, kad okupacinėse sąlygose Lietuva suklestėjusi daugiau, negu bet kada. Įvairiomis statistikomis - realiomis ar pramanytomis - grindžiama, kad lietuviška kultūra šimteriopai pakilusi, išplėstas švietimas, pakilęs gerbūvis, mokyklų tinklas išplėstas, žemės ūkis mechanizuotas ir t.t. Esą ten vyksta tokia gyvenimo palaima, kokios Lietuva nė sapne nesapnavusi. Ir visa tai lyginama su nepriklausomos Lietuvos standartais, atseit, tais standartais, kuriuos skiria 40 metų tarpas. Tačiau praktikoje faktai kalba kitokiais daviniais ir rezultatais. Jeigu taip būtų galima lyginti dabartinę okupuotą Lietuvą su šios dienos nepriklausoma Lietuva, jeigu tas būtų įmanoma, tai tokie palyginimai būtų verti dėmesio ir ir būtų nepaprastai įdomūs ir reikšmingi. Be abejo, gyvenimas nestovi vietoje, todėl tiek ir vyksta nuolatos permainingi. Bet jeigu bolševikų imamas toks mastelis, tai tuo pačiu masteliu naudojantis galima matuoti ir bolševikinį gyvenimą. Dar niekad Lietuvoje nebuvo tiek kalėjimų, kiek šiandien, niekadados tokių trėmimų iš Lietuvos (įskaitant ir "savanoriškas" brigadas bei tarnybą kariuomenėje), kaip dabar, niekad lietuvis nebuvo tiek suvaržytas dvasiškai ir fiziškai, kaip šiandien. Keliauti ar išvykti lietuvis tegali tik viena kryptimi - į Rusiją ar Sibirą, niekad tiek baudų ir persekiojimų už savo pažiūras ir įsitikinimus, niekad tiek visokių trūkumų, net maisto progresyviausios socialistinės šalies sąlygose. Štai keturiasdešimties metų socialistinio gyvenimo rezultatai. Prieš tokią komunistiškai socialistinę santvarką Lenkijoje sukilo ne kas kitas o pati darbininkija, matydama, kad tariamasis komunizmas nei kraštui, nei darbininkui jokių prošvaisčių nežada, o viską tik dar labiau smukdo.

Mūsų žmonės kad ir okupacinėse sąlygose dirba labai kietai ir per savo sumanumą ir pastangas atsiekia daug daugiau, negu okupantas. Mūsų mokslininkai, menininkai, net sportininkai daug ryškiau ir iškiliau pa-

sižymi už kitus, o tačiau jie negali pasireikšti plačiau pasaulyje nei savo kilme nei gali išnešti ir kelti lietuvių bei Lietuvos vardo svetur. Mūsų mokslininkai, sportininkai, menininkai, fotografai dažnai patenka į pasaulį už sovietinių ribų, bet jiems griežtai neleista viešai pripažinti lietuviams arba kad kilę iš Lietuvos. Galbūt okupantas ir nedraudžia anapus geležinės uždangos, niekam nematant tik savųjų tarpe ir savo kieme, žaisti ir dainuoti, bet jeigu tu nori ar pajėgi viešai ir oficialiai pasirodyti svetur, jau tada tu negali būti lietuvis ir neturi teisės minėti Lietuvos - viskas turi būti vienu vardu - Sov. Sąjungos ir rusų, bet jeigu nesi rusas, tai vadinkis sovietų piliečiu, bet ne kuo kitu. Tai štai kokią ateitį Lietuvai ir lietuviams ruošia Rusija arba Sovietų Sąjunga. Rusiškas nacionalizmas pačioje Sovietų Sąjungoje plečiamas ir net prievarta brukamas, bet kitos tautybės žmogus kitokia tautybė ar kitokia kalba nepripažįstama galiojančia, ir jeigu kitas nori savo tautybę pabrėžti ar ją ginti pasipriešindamas nustelbimui rusų naudai, tas apšaukiama fašistu, nacionalistu ir toks be skrupulų lengvai sutvarkomas. Žodžiu, pagreitintu būdu stengiamasi ištrinti tautos ar tautybės vardą ir

kraštą ne tik iš žemėlapių, bet ir iš gyvenimo.

Štai užsienį pasiekia net ir žymių menininkų, bet nė vienas privačiai negali surengti bet kokiame krašte viešo koncerto arba kitokio viešo pasirodymo, kur galėtų reklamuotis kaip lietuvis ar iš Lietuvos. Žodžiu, kiekvienas pajėgesnis išleistas svetur tegali propaguoti ir reklamuoti ne savo kilmę ar kilmės kraštą, o tik Sovietų Sąjungą ir gal dar geriau - Rusiją.

Gal labiausiai dėl to ir nenkenčiami okupuotų kraštų išeiviai, kurie šalia kitokių okupacinių negerovių nuolat primena ir savo pavergtą kraštą, kelia jo vardą niekur jo nemutylėdami.

Ar nebūtų mūsų visų pareiga kiekvieną progą išnauduoti, kad tokioje ar tokioje sovietinėje delegacijoje, meninėje grupėje, sportuose ar bet kur dalyvauja lietuvių, kuo nors pasižymėję ar ką nors atsiekę lietuvių ir kaip tokius pristatyti spaudai, televizijai, radijui ir visomis kitomis priemonėmis. Kad ir praėjusiose olimpijadose kiek lietuvių sovietų vardu laimėjo aukščiausius atžymėjimus, bet jų niekas nežino, (išskyrus mus pačius!) kad jie yra lietuvių ir kad Lietuvos sportininkai, nekalbant apie tai, kad jie prievarta inkorporuoti į sovietines komandas. Tad ar galioja Lietuva Sovietų Sąjungoje?

(v.k.)

Syd. Liet. Klube

Rugsėjo 29 d. įvyko visuotinis metinis Sydnejaus Lietuvių Klubu narių susirinkimas, kur vyko Klubu valdybos atskaitomybė ir paskelbti į Klubu direktorius rinkiminiai rezultatai. Pagal nuostatus metinė Klubu atskaitomybė skelbiama gerokai prieš narių metinį susirinkimą, kad prieš pat susirinkimą nariai galėtų susidaryti savo nuomonę apie Klubu veiklą. Metiniame S.L. Klubu susirinkime dalyvavo apie 180 narių, išklause Klubu Valdybos atskaitinius pranešimus ir užgėrė jų veiklą. Sekė naujos Klubu Valdybos rinkiminiai rezultatai. Rinkiminės Komisijos pirm. p. J. Zinkus paskelbė rezultatus. Į naujus ateinančiai kadencijai direktorius išrinkti: V. Simniškis, A. Reisgys, K. Protas, B. Barkus, V. Burokas, A. Dudaitis ir A. Migus. Kandidatų paliko A. Giniūnas. Lyginant su senąja Klubu direkcija, iš senosios iškrito V. Juška (jis

nekandidavo) ir E. Birkmanienė. Išrinkti naujieji Balys Barkus ir Algis Dudaitis. Diskusijų metu dėl veiklos ir reikšmingesnių pasiūlymų susirinkime neiškilo. Atrodo, nariai patenkinti Klubu direkcijos vadovybe ir tikisi ateityje geresnių rezultatų. Tikėtasi kiek platesnių narių komentavimų dėl naujojo Klubu priestato, nes visą laiką vyksta įvairių žodinių kontraversinių pasiskymų, bet susirinkime jų kontraversijų neiškilo. Tarp sumanymų iškeltas Klubu valgyklos klausimas, klubo viešos veiklos valandų reikalas ir t.t. Klubu vadovybė visas pastabas priėmė dėmesin ir spėjamai galima tikėtis narius patenkinančių rezultatų.

Klubu vadovybė jau iš ankščiau stengėsi kaip nors specialiai atžymėti savo iškiliuosius narius juos visiems nariams susirinkime pritariant pakelti garbės ar amžiniaisiais nariais. Klubas jau visą eilę tokių nusipelnusių narių turi. Šiame susirinkime buvo pristatytas ir Sydnejaus lietuvių kapelionas kun. P. Butkus įtraukti į Klubu amžinuosius narius. Daugumas susirinkime dalyvavusių Klubu narių pasakė už tai, ir taip kun. P. Butkus buvo daugumos pritarimu išrinktas Syd. Liet. Klubu garbės nariu. Po susirinkimo visi daly-

„AUŠRA“ Nr. 22 (62)

apie mišrias šeimas

Ties Termopilais nedidelis graikų būrys pastojų kelia milžiniškai persų kariuomenei. Norėdamas įbauginti graikus savo kariuomenės gausumu vienas persų pasiuntinys tarė: "Mūsų strėlės ir ietys užtemdys jums saulę". — "Nieko nepadarysi — kausi mės šėšelyje" — atsako jam graikas karys.

Šiandien daug kam, ypač teisės, laisvės ir religijos gynėjams tenka kautis šėšelyje.

Įvairiuose tarptautiniuose pranešimuose, simpoziumuose, SNO konferencijose visu balsu tvirtinama: žmogus nutautėja, jei šeimoje vartojamos dvi kalbos. Tų konferencijų dalyviai iš TSRS tokiai minčiai pritaria, tačiau vos tik imama kalbėti apie TSRS, jie staigiai pasisuka šimtu aštuoniasdešimt laipsnių, — pas mus, girdi, nutautėjimo problema neegzistuoja, visos tarybinės tautos vysto savo savitą kultūrą ir kuria tarybinę naciją.

Tačiau dabartinio Lietuvos gyvenimo faktai liudija ką kitą. Mokyklose gausu mokinių, kurie, galima sa-

kyti, nežino savo tautybės, o jei žino, tai iš pavardės ar vardo tikrai suabejoji jo skelbiama tautybe. Tokius jaunos žmones, gimusius vadinamose mišrioje šeimoje sunku priskirti ar prie lietuvių, ar prie rusų.

Mums, mokytojams, tas ypač akivaizdu. Tarp gimusiųjų po 1960-ųjų metų labai gausu tokių "dvitaucių" pavardžių, kaip pavyzdžiui, Zinaida Markevičiūtė, Algis Poliakovas, Tamara Markevičiūtė, Birutė Ivanovaitė, Janina Ivanova ir t.t. ir pan. O kur dar kitos "užslėptos" pavardės, iš kurių neatpažinsi, kad, pvz., motina yra nelietuvė. Savaime aišku, kad tokiose šeimose lietuvių kalbos vartojimas yra labai abejotinas, o jeigu lietuvių kalba jose panaudojama tai su didžiausiais iškraipymais ir klaidomis, prigrūsta rusizmo. Todėl nenuostabu, kad didesniuose miestuose susidaręs netgi tam tikras gatvės žargonas, kurio didžiąją dalį žodyno sudaro svetimbės.

Caro priespauda, trukusi 120 metų, nesugebėjo sudaryti aprašyto "dvitaucių" pavardžių tarpsluoksnio. Tos priespaudos metodai buvo ne tokie įmantrūs, kaip dabartiniai. Anksčiau nutautėjimas sklido daugiausia per aristokratią, t.y. per tautos mažumą. Gi tarybiniais laikais, kada "tautos vysto savo kultūrą" jau vien per 35 metus susidarė naujoji surusintų lietuvių nacija. Taip yra todėl, kad šiais laikais nutautinimas vykdomas per pačią liaudį, per tautos kamieną. Mūsų vaikai, išaugę lietuviškame kaime, išėję lietuviškas mokyklas, patarnavę 2-3 metus rusiškoje kariuomenėje, susiranda rusės, veda jas ir, pasilikę "plačioje tėvynėje", augina savo vaikus, nei žodžio nemokindami savo ir savo tėvų kalbos. Tai jau yra tautos tragedija, ypač tokios tautos, kaip lietuvių tauta. Kiti arba kitos gi, net ir gyvendami Lietuvoje, praranda pagarbos savo tautai jausmą ir patys nutautina savo vaikus. Todėl okupantai taip ir skatina kurti mišrias šeimas.

Pasitaiko, kad tokioje "mišrioje" šeimoje rusiškai auklėtas vaikas vėliau pats apsisprendžia būti lietuviu. Teko kalbėtis su viena studente, kurios tėvas lietuvis, o motina rusė. Anksčiau ši mergaitė tėvų buvo "apspęsta" ruse, ir todėl mokėsi rusų mokykloje. Tokių vaikų iš "mišrių" šeimų toje mokykloje buvo gana daug (maždaug tiek, kiek "grynų" rusų). Mano pažįstama studentė labai paveikė mokytojų rusiškas nacionalizmas, kurį jis diegdavo savo mokiniams — "rusams". Mokytojai primygtinai mokė vaikus, kad jie kalbėtų tik rusiškai, nes čia Tarybų Sąjunga, o ne Lietuva. "Jūs turite vaikščioti išdidžiai, iškėlę galvas šiame krašte, čia — mūsų kraštas", — sakydavo mokytojai. Tos nacionalistinės pamokos labai paveikė būsimą studentę, ir ji, baigiant mokyklą, tapo susipratusia lietuvių kalbą.

R.Žemuogė

A.A.

JUZEFAI KARPUŠKIENEI

mirus, jos sūnų Joną ir Saulių, jų šeimas ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

G.L.S.K. Vytis

UŽGĖSO ŽIBURIAI

Užgėso žiburiai, nutilo mūsų puota,
Nudraskę viesulos girlandų vainikus.
Taurė neišgerta, daina neišdainuota —
Užgėso žiburiai pro džiaugsmą ir juokus.

Užgėso žiburiai — ir vėl mes tylūs, rūstūs,
Ir liūdesiu nykiu, ir baime nešini.
Be atbalsio dvasia ar melstūsi ar skustūs:
Užgėso žiburiai ir mes vieni, vieni.

Užgėso žiburiai ir paslėpto troškimo
Nei aš neatdariau, ne tu neatdarei.
Metu puikių sapnų, tylaus jausmų žaidimo
Užgėso žiburiai, užgėso žiburiai.

Poezijos

takais

Jonas Aistis

SKUNDAS

Tai aptraukė piktžolės darželį —
Nešimato žiedo nei žolyno...
Bėgčiau klausčiau — argi kas nežino,
Kodėl šitaip piktos žolės želia?

Man beravint ir rankas pakirto,
Ir pirštėliai usnelių prismigo...
Vai kodėl jūs, dygūs dagiai dygot
Kad žolynai po dygliais numirtų?

O vargeli, tai mano darželis
Be saulutės piktožolių pavėsy...
O panūdo pasipuošt galvelė.

Darželiu panūdo pasigirti...
Vėl žolynai margai sužydėsit —
Nebeleisiu jums varge numirti...

ANTANAS MIŠKINIS

RUDUO

Šaltas vėjas šiaurys ėmė pūsti nakčia
E. Poe

Pernakt sapnavos baltos drobės.
Per drobes aš toli nueičia.
Dabar ruduo mane jau grobia,
Ir paukščiai, ir draugai apleidžia.

O buvo žemė balto rūbo,
Žydėjo pievomis margai ten.
Dabar visi apleisti skuba —
Draugai, ir paukščiai ir mergaitės.

Tada einu, ir paupiai kitokie,
Ir valty suverstos ant kranto.
Lieku gyvenime atokiai —
O paukščiai skrenda, skrenda, skrenda...

Išgers kiti tą saulės midų —
Lieku palieku susikrimtęs.
Kažką ten su Šopenu lydi
O lapai krinta, krinta, krinta.

Alfonsas Nyka Niliūnas

NOSTALGIJA

Kas verkia negalėdamas sugrįžti:
"Namuose šviešu... Namie ruduo...
Ten vėjuje prie namo vyšnios...
Aš kūdikis ten..." Kas neleidžia grįžti,
Kas jam neleidžia, kai namuose ruduo?

SENO DRAUGO NAMUOSE

Žinai, iš kelio aš. Man leisk sušilti
Tų, mano senas, geras drauge.
Išiklausyk — kažkur audra dauboj po tiltu
Ir kalno pušyje, kaip vilkas staugia.

Aš atsisėsiu čia, prie naujo, balto pečiaus.
Smagu, kai žaizdre spinksi anglys raudonai...
Sakai — nelauktas aš ir netikėtas svečias,
Kurio jau nematei seniai seniai...

Tiesa, Gerokai, jau gerokai metų...
Kažkaip susenom lyg, pasikeitėm abu.
Jau daug kelių išvaikščiojom po svieta,
Praleidom daug pro šalį mažų ir didelių grabų...

Kada nors gal ir mus nuneš taip —
Be galo paprastai, kukliai...
Gal bus žiema. Gal vasara — aukštai
Žais vyturėliai, saulės spinduliai —

Tu pypkę iškrai. Juokiesi...
Ir primeni man tas dienas,
Kai Aukštaitijos kalnuose mes dviese
Naktigonėj sėdėjom prie ugnies...

O taip. Kalbėk, kalbėk, mano gerasis,
Lig rytmečio gaidžių, lig pat aušros...
Eik, paieškok — tur būt, ir koks stikliukas rasis
Degtinės degančios, skaidrios...

...Kažkur toli dar vėtra tebestaugia,
Kažkur toli yra pusnynų ir mirties žiema...
O čia — pavasaris, čia gėlės auga,
Jaunystė bunda žody kiekvienam...

Nuotrauka Lino Meilaus

VYTAUTAS MAČERNIS

LIŪDESYS

Liūdesys atėjo pas mane, kaip vėjas naktį
Prie apleisto bokšto, stovinčio tarp vienišų laukų,
Ir įsiutęs ėmė mano sielą plėšyt, plakti,
Tartum seną vėliavą, nublukusią ir be ženklų.

Džiaugsmo paukščiai, bokštan atsitiktinai priklydę,
Pikto vėjo išbaidyti vėl pakilo į erdves,
Kur anapus patirties likimo žvaigždės žydi,
Spindulių vainiklapiais taures papuošę auksines.

Jei sugrįžtų jie į mano liūdną bokštą vėl kada,
Nešdami visatos paslaptį kaip linksma žinią, —
Ryto vėjui laime suplazdėtų sielos vėliava...

Žmonės džiaugtųs ją, keliaudami per lygumas plačias,
Jos ženklus, spalvas ir gilia prasmę išiminę,
Jie išminktų nugalėti liūdesį ir nevilties kančias.

Lietuvių Dienos Adelaidėje

VIENUOLIKTOSIOS AUSTRALIJOS LIETUVIŲ
DIENOS ADELAIDĖJE 1980 m.

Meninių parengimų finansinė

apyskaita

LIETUVIŲ DIENAS

UŽBAIGUS

XI-sios Australijos Lietuvių Dienos praėjo sėkmingai, įnešdamos šio to naujo į mūsų kultūrinę veiklą ir palikdamos dar vieną ryškų ir teigiamą ženklą Australijos lietuvių bendruomenės gyvenime.

A.L. Dienų Ruošimo Komitetas nuoširdžiai dėkoja Lietuvių Dienų dalyviams, programų paruošėjams, atlikėjams, svečiams ir darbininkams. Išvardinti visų, kurie vienaip ar kitaip savo darbu prisidėjo prie šių dienų suruošimo, neįmanoma. Tai buvo visų Adelaidės ir visų Australijos lietuvių bendros pastangos, davusios ilgai atmintinus ir gražius rezultatus. Tas tik parodo Australijos Lietuvių Dienų reikalingumą ir didelę reikšmę mūsų bendruomenės gyvenime.

Ypatingai prisimename ir su pagarba dėkojame visiems užjūrio svečiams, gausingai dalyvavusiems ir tuo praturtinusiems mūsų Lietuvių Dienas.

Dėkingai pripažįstame Pietų Australijos valstijos vyriausybės ir Lietuvių Kooperatinės Kredito Draugijos "Talkos" finansinę paramą, be kurios galo su galu nebūtume suvedę.

Liet. Dienų pagaminto video filmo originalas ir viena kopija perduodama Adelaidės lietuvių muziejaus ir archyvo apsaugai. Antroji kopija skolinama susidomėjusioms ALB apylinkėms ir organizacijoms.

Nors L. Dienų parengimai susideda iš meno dienų, sporto šventės ir ALB Krašto Tarybos suvažiavimo bei eilės kitų mažesnių parengimų, čia pridedama apyskaita apima tik meno dienų parengimus ir kai kurias oficialias funkcijas.

Laikydami savo darbą užbaigtu, dėkojame už parodytą mums pasitikėjimą. Atsiprašome, jei ką nors, kur nors ne visai taip padarėme.

Ačiū visiems už pagalbą ir bendrą darbą.

XI-jų A.L. Dienų Rengimo
Komitetas
Adelaidėje 1980 m.

PATIKSLINIMAS

Pagerbiant a.a. V. Kazoką vietoj gėlių Mūsų Pastogei 10 dol. aukojo A. Klimaitis, sef. šios aukos nerišiant su jokiais kitais asmenimis ar intencijomis. A. Klimaitis (sen.), Perth W.A.

PAJAMOS

Už parduotus bilietus ir programas	\$ 9014
Komisas už parduotus dirbinius	\$ 214
Banko palūkanos	\$ 302

\$ 9530

IŠLAIDOS

Salių nuoma	\$ 1779
Spausdinimas programų, bilietų ir kt.	\$ 997
Garsų sistemos	\$ 951
Gėlės, dovanėlės programų dalyviams	\$ 697
Scenos paruošimas, dekoracijos, pastatymai	\$ 1903
Video filmo pagaminimas	\$ 1366
Administracinės išlaidos: draudimas, paštas, telefonas, kelionės, katedros nuoma ir t.t.	\$ 1627
Vaišės programų dalyviams	\$ 2305

Viso išlaidų \$ 11625

Atimti pajamas \$ 9530

Nuostolis \$ 2095

Pridėti: Pietų Australijos vyriausybės parama \$ 3000

"Talkos" parama \$ 400

Viso \$ 3400

Likutis = \$ 1305

Lietuvių Dienų Rengimo Komitetas, apsvaustęs šią finansinę padėtį, nutarė likučio neišdalinti, bet perduoti XII-jų Lietuvių Dienų Rengimo Komitetui Melbourne.

Ši apyskaita buvo pateikta Pietų Australijos valstijos vyriausybei ir profesinio revizoriaus (kaip vyriausybės reikalaujama) patvirtinta.

XI-jų A.L. Dienų Adelaidėje 1980 m.

Komitetas

KGB — sovietų ramstis

J. Jonavičius

(Tęsinys)

Sovietų pasą davimo ištaymas niekur nesako apie pasų davimą kolchozninkams, kurie pagal sovietų klasifikaciją ir statistiką sudaro virš 40% visų Sov. S-gos gyventojų. Kolchozninkai, su labai retomis išimtimis, pasų negauna. Tokiu būdu, partija priversdama milijonus žmonių likti provincijoje, išsprendžia didžiųjų miestų perpildymo problemą, kuri neretai išskyla Vakarų pasaulyje. Kaip sakyta, į miestus sovietijoje galima ištrukti per vedybas, karo tarnybą, partijos reikalais arba įstojant į sovietų saugumą. Bet didžiulei daugumai kolchoznikų, pasai yra nepasiekiami svajonė ir todėl jie yra pririšti prie žemės, lygiai taip, kaip pereito šimtmečio vergai.

Sovietų vidaus pasas kontroliuoja individą ir kitokiais būdais. Keturiolika paso puslapių sudaro smulkia paso savininko asmeninę bylą, kuri leidžia saugumie-

čiui ar milicininkui per porą minučių sužinoti viską apie sulaikytą asmenį: jo etninę kilmę - sakysim, rusas, armenas, latvis ir panašiai; išskyrus žydus, kurių pasuose, nežiūrint jų kilmės krašto, įrašyta "yevrey" - lietuviškai "žydai". Kiti paso įrašai atskleidžia visą sovietų piliečio darbo istoriją, vedybų detales, artimų giminių gimimo ir mirties datas, jo karinės tarnybos statusą ir, aišku, kaip jau minėta, pase yra sužymėtos visos vietovės, kuriose jis yra gyvenęs ar praleidęs daugiau kaip 3 dienas.

Iš to, kas pasakyta, mato si, jog eilinis Sov. S-gos pilietis neturi jokios laisvės ir daugumoje net neturi supratimo bei negali įsivaizduoti, kad Vakarų pasaulyje milijonai žmonių gyvena be paso ar kitokio panašaus asmens dokumento, reguliuojančio jų judėjimo laisvę.

Sov. S-goj be įvairių tautybių yra taip pat ir įvairių

religijų. Nežiūrint tikėjimo persekiojimo ir masinės ateistinės propagandos, daug žmonių tikėjimo neišsivadėjo. Žinomas Sov. S-gos religijos reikalų ekspertas, amerikietis Paul Anderson, tvirtina, kad Sov. S-goj yra 35 milijonai rusų ortodoksų bažnyčios pasekėjų, 15 mil. musulmonų, 5 mil. sentikių, 4 mil. katalikų, 3½ mil. baptistų, 1 mil. liuteronų, ½ mil. tikinčiųjų žydų ir 100 tūkstančių kalvinistų. Anderson taip pat sako, kad dabartiniu metu Sov. S-goj vyksta žymus religinis atsinaujinimas, į kurį įsijungia stebėtinai daug jaunų žmonių. Straipsnio pabaigoje sakoma, kad tik 2-rasis pasaulinis karas išgelbėjo organizuotą religiją Sov. S-goje nuo visiško išnaikinimo. Tuo po bolševikų revoliucijos, 1920 metais, komunistai pradėjo sistematinį religijos persekiojimą. Įvairių tikybų dvasiškai buvo talpinami į kalėjimus ir vergų stovyklas, bažnyčios tapo uždarytos, jų turtas konfiskuotas, religiniai paminklai ir relikvijos naikintos. 1939 metais rusų ortodoksų bažnyčia buvo visiškai disorganizuota ir kaip religinė institucija visuomenėje buvo beveik dingusi.

Tačiau karo su vokiečiais metu, Stalinas suprato, kad ortodoksų bažnyčia gali padėti sukelti žmones gelbėti "matušką" Rusiją ir todėl 1943 metų rugsėjo 4 dieną, jis pasikvietė tris likusius aukščiausius rusų ortodoksų dvasiškumus į privačią audienciją ir sudarė su jais sutartį, kuri tvarko bažnyčios ir valstybės santykius iki šios dienos.

Valstybė davė bažnyčiai tam tikras minimalias koncesijas, kurios leidžia jai šiaip taip išsilaikyti, o už tai bažnyčia privalo remti valdžios politinį veikimą.

Laikui bėgant, esamoji tvarka buvo pritaikinta ir neortodoksų tikyboms, neišskiriant taip pat ir katalikų bažnyčios.

Bažnyčių kontroliuoti buvo įsteigta taip vadinama — Bažnyčios ir Religinių Sekų Reikalų Valdyba, kurios pirmuoju tvarkytoju tapo paskirtas tuometinis NKVD generolas Karpov. Nuo to laiko visi religinių reikalų tvarkytojai yra Sovietų saugumo valdininkai.

Sov. S-goj niekas negali tapti dvasiškiu, negavęs vietinio religinių reikalų tvarkytojo leidimo. Tas leidimas galioja tik nurodytoje parapijoje ir turi būti kasmet atnaujinamas. Bažnyčios vyriausybė neturi teisės paauskštinti ar perkelti dvasiškių į kitą vietą be religinių reikalų valdybos žinios. Dvasiškiams draudžiama laikyti pamaldas, teikti sakramentus, krikštyti ir atlikti kitokius religinius patarnavimus ligoninėje ar privačiuose namuose. Kitaip sakant, bažnyčios veikla ir dvasiškių pastoracinis darbas ne tik įvairiais būdais trukdomas, bet kartu yra ir visiškai Sovietų Saugumo kontrolėje.

Sovietų S-gos saugumo komiteto centras yra netoli Kremliaus, Dzeržinskio aikštėje, šalia garsiojo Ljubiankos kalėjimo, kuriame buvo nužudyta daug lietu-

vių, o taip pat šimtai sovietų istorijoje pagarsėjusių žmonių jų tarpe ir trys buvę Sovietų saugumo viršininkai.

Nuo 1973 metų Sovietų Saugumui vadovauja Yuri Andropov, aukšto ūgio vyras, panašus į universiteto profesorį, su kultūringomis ir rezervuotomis manieromis; kitaip sakant, savo išore visiškai kitokia asmenybė, kokią reikėtų įsivaizduoti vadovaujant šiai kruvinai institucijai. Gimęs 1914 metais, jis nuo 1936 metų veiklai reikėsi komjaunimo organizacijoje, o 2-rojo karo metu kovojo su partizanų gauja, vokiečių fronto užnugaryje. 1956 metais, būdamas sovietų ambasadorium Budapešte, vengrų sukilimo metu, jis apgavo tuometinį Vengrijos ministrą pirmininką Imre Nagy ir prisidėjo prie jo nužudymo.

Pasikvietęs Nagy tartis dėl rusų kariuomenės pasitraukimo iš Vengrijos, derybų metu Andropovas perdavė jį lietuviams gerai žinomam sovietų žudikui, tuometiniam saugumo viršininkui Serovui, kuris išsiuntė Nagy nužudyti į Rumuniją.

Andropovas gyvena Kutuzovo prospekte, viename pastate su Brežnevu, liukusiniame apartamente, kuri neturi daugelis Vakarų turtuolių. Kitaip sakant, jis gyvena taip, kaip dera gyventi naujosios sovietų klasės elitui. Saugumo centrinėje įstaigoje, Dzeržinskio aikštėje, trečiame aukšte, jis turi kabinetą, kurio jam pavydėtų ne vienas kapitalistinio pasaulio prezidentas. Netenka aiškinti, kad šio žmogaus rankose yra sukaupta nepaprastai svarbi ir didelė ekzekutyvinė jėga, kurios, galimas dalykas, prisibijo ir pats Brežnevas. Nors Andropovas teoretiškai yra atsakingas Sov. S-gos ministerių tarybai, praktikoje jis kalba tik su Politbiuru, o jo tiesioginis viršininkas yra Brežnevas, kuris, kartu su Politbiuru užtvirtina, o dažnai ir įsako svarbiausias saugumo operacijas. Vadinas, kaip anksčiau, taip ir dabar, už visus brutalius, žiaurius ir kruvinius saugumo atliktus veiksmus tiesiogiai yra atsakingas komunistų partijos Politbiuras.

Liguistas tarpusavio nepasitikėjimas bei perdėtas paslaptingumas, kuriais paremta visa sovietų valdymo sistema, dažnai padaro jų saugumą visiškai neefektiną, tačiau, kaip jau minėta, nežiūrint jo ydų ir trūkumų, saugumas yra toji pagrindinė sąlyga, be kurios Sov. S-ga neišsilaikytų nei vienos dienos.

Staigus saugumo aparato subyrėjimas Sov. S-goje reikštų Kremliaus valdovų galą ir tuo pačiu atneštų rusų pavergtoms tautoms išsivadavimą.

Aboridžėnų grupė Australijos šiaurės Teritorijoje ruošiasi apskusti Australijos fed. vyriausybę Pasaulio Teisme Haagoje už jų teisių varžymą ir žemių nusavinimą.

KO-OPERATINĖ
KREDITO D-JA

"TALKA" veikia visų naudai...

ADELAIDE
MELBOURNE
SYDNEY

"Tariamasis meilužis"

DAR VIENAS ATŽALOS LAIMĖJIMAS

Spalio 3 d. Sydnejaus Lie-tuvių Klubo scenoje įvyko Atžalos teatro premjera - "Tariamasis meilužis" (Neil Simon trijų veiksmų kome-dija), kurią iš anglų kalbos vertė Elena Jonaitienė. Pastatė ir režisavo drauge ir pats vaidindamas Julius Dambrauskas. Kituose vaidmenyse vaidino Ksana Dauguvietytė, Ginta Viliūnaitė ir Daiva Labutytė - Bieri

Nors reklamose ir buvo skelbiama, kad veikalas tik suaugusiems, bet gal tas buvo ir be reikalo, sukėlęs bereikalingų įtarimų, nes pati komedija esmėje buvo labai morališka ir net mora-lizuojanti.

Ir šį kartą pats pastaty-mas buvo tikrai pasigėrėti-nas. Atžala jau nuo pat pra-džios jokio veikalo nėra pas-tačiusi pavišutiniškai, bet

visados siekė perfekcijos. Ir šiame paskutiniame spek-taklyje vaidyba ir režisūra atlikta be priekaištų. Artis-tų skaičiumi vaidinimas buvo bent tuo dėkingas, kad tereikėjo tik keturių vaidin-tojų, bet bene pati sun-kiausia rolė atiteko pačiam režisoriui Juliui Dambrau-skui. Julijū sydneyje gerai pažįsta ir kiekviename vaid-meny jis moka įsigyventi. Bet šį kartą jo vaidmuo buvo ypatingai sudėtingas: tri-juose veiksmuose tas pats aktorius susitinka su trimis moterimis, kiekviename veiksmo vis skirtinga ir jis pats kiekviename susitikime vis pasirodė skirtingas, tarsi visai naujas asmuo. Tas parodo Juliaus Dambrausko didelį vaidybinį pajėgumą pasirodyti kitokiu ir tuo pa-čiu išlaikyti individo vien-tisumą.

Nuotraukose: viršuje Ginta Viliūnaitė ir Julius Dambrauskas; apčioje iš kairės J. Dambrauskas ir Ksana Dauguvietytė ir antroje nuotraukoje Daiva Labutytė-Bieri ir J.D.

PASAKOJIMAS APIE VARPĄ

Nelė Mazalaitė

Vieną šventą dieną žmo-gus su savo sūnumi išėjo pa-sivaikščioti. Buvo reta diena šiame miglotame biaurių orų krašte — švietė saulė, skaidri ir skaidri, ir atrodė, jog dangus išbus giedras iki vakaro ir net per naktį. Jie ėjo smagiai ir toli, ir jų tremties stovykla išnyko jiems iš akių, ir pamažu jie buvo užmiršę ją visiškai, nes ėjo per vasaros laukus.

Dabar žmogus sulėtino žingsnius: jis buvo ūkinin-kas, ten, paliktuose namuo-se, ir štai šitokiais svariais šventadieniškais žingsniais, kaip dabar, jis pereinavo savo dirvas ir pievas. Kai jis pamatė šiuos rugius užsėtus laukus — nuo jo nukrito varginga tremtinio išmaldin-ko nuotaika, kaip mėsle-vežio apdaras baigus darbą, ir jis negalėjo būti kas kitas, kaip tik tas, kas buvo prieš paklūdamas čia. Jo akys matavo išplaukusius javų aukštį, jos svėrė gležną var-pų žydėjimą. Ir tai nebuvo tas jausmas, koks derėtų el-getai, slenkančiam pro sve-timo pono derlių — ne, jis jautėsi savininkas: čia buvo žmogaus darbas ir žemės atpildas — čia yra pasaulio išgelbėjimas.

Tačiau netrukus jį apėmė gaudumas, nes jis atsiminė tiesą ir savo tolimus pavog

tus laukus, ir jis nusiėmė nuo galvos kepurę ir persi-žegnojo ir, kai sūnus pažvel-gė į jį nustebeš, jis tarė:

— Man pasigirdo, tarytum iš labai toli suskambėjo maži aukso varpeliai: taip virpė-davo rugio žiedai namie.

Ir sūnus sumurmėjo:

— Taip. — Bet jis galvojo ką kita: jis manė, jog sugri-žęs pavakariais eis žaisti kamuolį ir bus laimėtojų pu-sėje.

Jis mieliau ir dabar būtų nuėjęs su savo amžiaus vy-rais, tačiau tai dar tebebuvo likę iš namų, kad jis nepasa-ko tėvui priešingai, jeigu yra paragintas eiti drauge.

Taip bekeliaudami, jie jau yra palikę laukus ir prieję mišką. Iš pradžių jie regėjo kirtimus, stuobriai kyšojo iš sužėlusių smilgų, styrojo nevienodai, vogčiomis pa-likti kelmiai, ir paskui prasi-dėjo naujai užsodintos vie-tos — augo maži pušų ir eg-lių vaikai, paskui gi, tebegy-veno senas miškas. Visa tai regėdami, jie ėjo tolyn ir to-lyn, ir senas ūkininkas žengė tvirtai dėdamas kojas, tary-tum savo žemės takais. Lai-kas nuo laiko jis pakeldavo akį į kurio medžio viršūnę, arba apimdavo žvilgsniu visą didelį miško plotą.

— Žiūrėk, — pasakė jis sūnui, — žmonės sugriaua

daug, tačiau, kol ant žemės rasime akmenis, kol vėjas pakels medžio sėklą — vis-kas yra atstatoma. Žiūrėk, čia auga namai tiltai, kū-dikių vygės ir karstas ra-miam poilsiui.

— Taip, — sako sūnus, ta-čiau jis yra toli nuo tėvo žo-džių: jis galvoja, kad vakare bus muzika stovyklos salėje, ir jis šoks, apkabines mer-gaitę. Ir jis nekantraudamas galvoja, kada tėvas pasuks atgal savo žingsnius. Jis jau ir prasidžiugo, kad tai įvyko, nes tėvas ūmai sustojo — bet senis ūkininkas tikrai stovėjo vietoje ir klausėsi:

— Kas gi atsitiko? — ma-no sūnus. — Ką tėvas girdi? Tai tikrai nevykusio varpo balsas iš miestelio, tikrai.

Bet tėvas klausėsi taip, jog ir jaunuoliui atrodė, kad ir jis pats pradeda girdėti kažką kita, ir jis krūptelėjo, kai tėvas prabyla:

— Aš turiu tau šį tą papa-sakoti, mano vaike. Aš se-niai galvojau tau tai pasakyti, ir, klausyk, kalbu su tavim kaip su vyru. Klausyk! Kiek gi metų tu-rėjai tu, kai į mūsų kraštą atėjo vokiečiai? Jeigu tau dabar devyniolika, tai antrą jų isiveržimo vasarą buvai dvylikos. Tu dar negalėjai užmiršti — aš tikiu — mūsų parapijos varpo. Ne šito,

kuris buvo iškilęs, geriau ir neminėti, jis tarškėjo kaip karvių kankalas, gaila būtų ir pakaruoklio vėlei juo skambinti, tačiau jis ten už-siliko ir nebuvo išmestas, nes ilgai buvo tarnavęs ir pašvestas. Ir niekuomet jis nebuvo liečiamas, nebent varpininkas iš netyčių jį už-klūdavo, neblaivas. Ir tas antras gali būti užmirštas, tas mažasis — jis skambėjo tokiu plonu spiegančiu bal-seliu, kaip nekrikštytas vai-kas — jį, tur būt, nuliejo koks nevykęs gizelis, meis-teriui nežinant, ir nedidelė garbė padoriai parapijai toks bažnytinis turtas. Bet aš kalbu apie mūsų tikrąjį varpą!

Tik dabar jaunuolis pra-dėjo idėmiai klausytis, nes tėvo balsas pasidarė keistas ir nepažįstamas, tarytumei jame staigiai buvo įlieta to kilnaus metalo sielos ir nežemiškos galios, kaip ir tame, kurį nūnai minėjo tė-vas.

— Tasai, kuris svėrė dvi-dešimt centnerių, ir po ano didžiojo karo buvo iškeltas į mūsų varpinę. Tačiau ar-gi dėl to jis buvo garsus, kad daug svėrė? Kad buvo nau-jas? Ne, ir ne todėl, kad jį padovanojo atvykęs i-tėviškę pasisvečiuoti ameri-konas, dėkingas mūsų baž-nyčios globėjai Nekaltajai Dievo Motinai už dideles malones. Tai dėl savo skam-bėjimo garsėjo varpas, dėl balso tapo parapijos pasidi-džiavimu. Ar daug sidabro buvo sulieta į jo kūną ir šer-dį, ar geriausias varis buvo panaudotas jį darant, ar toks vykęs meisteris dirbo prie jo — mes to nežinom, bet jis turėjo gyvybę ir sie-lą, ir jo balsas buvo mums brangus. Kai jis žadino ryt-metį, žmogus girdėdamas dareisi stiprus, ir atrodė, jog ir pati saulė laukė jo gies-mės, kada galėtų atsikelti ir pradėti šviesti. Toli nešė jo skambėjimas, ir daugelis kaimų pažindavo pusiaudie-nį iš jo balso, ir vakarinis jo lingavimas skelbė gero darbo užbaigą, ir nejučiomis kiekvienas mintyje meldėsi. Jis padėjo žmonėms šauktis pagalbos, ištikus pragaiš-tingai ugniai, ir iškilmingai bylojo tautos džiaugsmo va-landoje, ir kai kvietė šven-tos dienos maldai į bažnyčią — jis gaudė taip iš pačios širdies, kad, rodos, šlovino Visagali už visą gerą, su-

teikta kiekvienam. Ir, kai klauseisi jo neįprastu metu, ir žinotai, jog šitą akimirka jis praneša Gerajam Tėvui, jog vienas iš parapijos narių yra palikęs savo vietą žemėje — taigi, klausantis, gyvieji nebuvo apimami naikinančios mirties baimės. Jie tikrai juto ramų troški-mą, kad, atėjus skirtingai va-landai, būtų užsipelnęs to, kad šitas varpas tarpinin-kautų savo balsu aukštai.

— Taigi, kaip užsiminiau, tikrai savo naudos ieškoda-mi, į mūsų kraštą įsigriovė vokiečiai, — kalbėjo tėvas po to, kai valandėlę tyloomis stovėjo išiklausęs į tolimas. — Kiekvienas, kas tikrai gy-vas, žmogus ar gyvulys, tu-rėjo eiti kariauti už juos, tuos mūsų priešus. Ir kiek-vieną daiktą jie ėmė, kaip savo laimikį ir kaip karo pa-galbą. Jau pirmojo karo me-tu daugybė mūsų šalies na-mų indų buvo išplėšti šovi-niams liedinti, ir jie neturėjo baimės nei gėdos grobti mū-sų bažnyčių varpus — šven-tus daiktus jis išdrįso pa-naudoti žudymui. Šitaip jie pradėjo ir dabar kartoti tą biaurop sumanymą, ir mes baugiai prisiklausėme žinių, kaip čia vienoje, čia kitoje vietoje jie iškabindavo varpus iš bokštų ir išsivež-davo. Girdėjome net tokį gandą, jog ir Karo Muzie-jaus varpai, ir tas, kurį va-diname Laisvės Varpu — kad ir tie neišvengs vagys-tės, ir žmonių širdys, pačios kaip pavojaus varpai, gaudė ir gaudė išgąsčiu.

— Vieną vakarą, beveik prieš pat Aplankymo atlai-dus, į kleboniją vakarienės metu įėjo bažnyčios maršal-ka ir pasisakė klebonui turis svarbų reikalą.

Klebonas pažvelgė į visada ramų ir santūrų ūki-ninką, kuris šį vakarą sto-vėjo prieš savo kunigą dre-bančiomis rankomis, o tau-rus, visai baltų plaukų ap-suptas veidas buvo susirū-pinęs ir baimingas. Klebo-nas pakilo nuo stalo, nusive-dė maršalką į kitą kambarį ir ten paklausė:

— Kas gi atsitiko, mano mielas maršalka, kad regiu tave taip nusiminusi?

Nukelta į psl. 6

1981.VIII.13 - 16 d. Camp Eberhard (YMCA), Three Rivers, Mich., vyko Akademinių skautų sąjūdžio studijų dienos. Dalyvavo apie 60 asmenų, daugiausia ASS Chicago vieneto nariai. Vadovavo ASS vadovų pirm. fil. dr. R. Strikas su VP pavaduotoja fil. R. Pauperiene. Studijų dienų programa (prisilaikant 1980 m. ASS suvažiavimo nutarimo) skirta lietuvių kultūros ir lietuvių liaudies meno nagrinėjimui.

Darbo programa pradėta muziko Fausto Strolgio pašnekesiu apie lietuvišką vestuvinių papročių muziką, pailiustruojant akordeonu paskirų dainų savybes. Smulkiau išnagrinėtos piršlybų, jaunojo sutiktuvų, jaunosios atsisveikimo ir sugražtų dainos. Tos ir daugybė kitų dainų, palydėtų akordeono muzikos, sudarė gerą įvadą į visą programą.

Penktadienio rytą v.s. Alė Namikienė kalbėjo apie "Lietuvių šeimos papročius". Tų papročių sudėtingiausios ir turtingiausios apeigos yra vestuvės, siekiančios gilią senovę. Lietuviškų vestuvių (pagal J. Balį) būdingi bruožai: jaunosios verkavimai, vestuvinių dainų gausumas, nedraugiškas jaunojo pusės sutikimas, dažnas simbolinis ugnies ir žalumynų (rūtos) vartojimas, burtų gausumas, kuriais norima teigiamai paveikti jaunosios poros turtingumą ir prieauglio gausumą, turtingos nuotakos dovanos, jos pačios pagamintos, apeiginis marčios šokis ir t.t. Senovės lietuvių vestuvės buvo perpintos dainomis, oracijomis, šokiais, žaidimais, burtais.

Besirūpindami savo vaikų ateitimi, lietuviai turi daug papročių, prietarų, patarimų, susietų su vaikų krikštu ir krikštėvių parinkimu. Adventas ir Kūčių - Kalėdų švenčių eiga turi daug tradicijų, minima daug burtų. Ne kitaip yra ir su Naujųjų Metų, Užgavėnių, Velykų, Sekminių šventėmis. Kryžių, kryžiatulpių statymas ir šventinimas irgi turi daug papročių. "Žirgeliai", "arkliukai", "gaidukai", puošia lietuvių sodybas, senų žmonių teigimu, turi saugoti namus nuo ligų, gaisrų.

Tą pat dieną buvo pašnekesys apie "dabartinius Lietuvos dailininkus", parodant kai kurių dailininkų bei "dievdirbių" skaidres. Salėje išstatyta keliolikos dailininkų darbai, pristatyti D. Žilevičienės. Vėliau tą patį vakarą fil. Eug. Būtėnas parodė 1980 metų šokių šventės skaidrių montažą, parengtą jo paties drauge su Jelionyte ir ryškios skaidrės, sinchronizuotos su paskirų liaudies šokių melodijomis, davė tos šventės pilną vaizdą. Montažas parengtas meniškai.

Šeštadienį ryte buvo ASS padalinių narių pasitarimai ir ASS sueiga. Fil. Dr. R. Strikas painformavo apie šių studijų dienų programą bei jos vykdytojus. Fil. D. Korzonienė kalbėjo apie vykstančius LSS ir ASS vadovybės narių rinkimų eigą. Fil. R. Dirvonis AS Leidyklos vardu pranešė apie išleidimą dviejų naujų knygų: D. Bindokienės "Angelų sniegas"

ir T. Venclovos "Lietuva pasaulyje". Spaustuvelyje yra keli, tolimesni veikalai: gen. S. Raštikio Atsiminimų 4-tas tomas. Lietuvos pagrindžio leidžiamos "Aušros" 4-ji knyga (to veikalas išleidimas kiek užtruko, nes tik dabar su keliolikos mėnesių pavėlavimu buvo gauti "Aušros" 18 ir 19 numeriai), "Balsas iš laisvės kapo" (Sovietuose kalintų lietuvių poezijos rinkinys), buv. Liet. ministerių pirmininko E. Galvanausko atsiminimai ir dar pora kitų rankraščių. AS leidykla, priklausanti FSS, susiorganizavo 1970 m. Pirmoji knyga buvo išleista 1971 m. Iš viso iki dabar AS leidykla jau išleido 17 knygų, neturėdama jokio apmokamo personalo ar atskiros raštinės. Prie AS leidyklos veikia "Knygų klubas", kurio nariais yra visi ASS filistai.

Toliau fil. V. Mikūnas, Vydūno Fondo valdybos p-kas, painformavo apie A. Šapokos "Lietuvos istorijos" naujos laidos išleidimą, V.F. Kalėdinių atvirukų rengimą

ir V.F. paskolų apyvartą. Fil. D. Kviklytė paragino, ypač čekiškąsias išsijungti i demonstracijas, siekiant išlaisvinti Sovietų kalinamą prof. Skuodį.

ASS Australijos vieneto vardu sveikino fil. A. Žilinskas, dalyvavęs visoje šių studijų dienų programoje.

Po pietų fil. J. Dainauskas kalbėjo apie poetą ir Lietuvos diplomata O.L. Milašį, jo gyvenimą, kūrybą ir jo diplomatinį žygius, ginant Lietuvos reikalus tarptautinėje plotmėje. Jo keliolikos tomų raštų tarpe yra du tomai "Lietuvių liaudies pasakų" ir daug dainų, jo verstų i prancūzų kalbą. Tų kelių liet. liaudies dainų tekstus yra iliustravęs dail. Pranas Gailius, pavadindamas tą savo kūrinį "Lietuviškos siuitos pirmoji knyga, tekstas O.V. de L. Milosz, graviūros Pranas". Ta knyga drauge su kitais P. Gailiaus darbais buvo 1973 m. parodoje, Chicagoje. Toliau apie tą "Siuitą" kalbėjo dailininkas P. Gailius, nuolat gyvenantis Paryžiuje, o šiuo

metu viešintis JAV. P. Gailius pasakojo apie jo mintyse kilusius vaizdus, beskaitant O. Milašiaus pateiktus lietuvių liaudies dainų tekstus. Toliau jis papasakojo apie tos (ir dar poros kitų) knygų parengimo techniką. Pagrindinis to kūrinio tikslas - pateikti lietuvių liaudies dainas, jų mintis prancūziškai kalbantiems.

Po vakariinės buvo lietuviškų dainų koncertas. Dainavo fil. Nerija Linkevičiūtė, akompanavo fil. A. Vasaitis.

Po to Perkūno Krukonio (iš Bostono) parengtas skaidrių montažas "Manoji Lietuva" su gerai sinchronizuota lietuvių muzika. Tai dabartinės Lietuvos gamtovaizdžių, miestų, kaimų ir pan. P. Krukonio artimųjų žmonių atvaizdai, autoriui liudiją Lietuvą esant gyvą ne tik praeityje, bet ir dabartyje.

Penktadienį po pietų laisvalaikio metu, surišant tai su 1979 m. tema "Apie Lietuvos žydus", fil. J. Dainauskas trumpai pristatė medžiagą, liečiančią žydų žudymą Lietuvoje, vykdytą II-jo pasaulinio karo metu ir kuri buvo išnagrinėta š.m. pavasarį Vakarų Vokietijoje Stuttgarte išėjusioje 688

psl. knygoje: "Die Truppe des Weltanschauungskrieges. Die Einsatzgruppen der Sicherheitspolizei und des SD 1938 - 1942" (Pasaulėžiūrinio karo padalinys. Saugumo policijos ir Saugumo tarnybos operatyvinės grupės 1938 - 1942). Tame veikalė pateikta daugybė tekstų, citatų iš 1941-44 metų vokiečių "Gestapo" vietinių dokumentų, "buhalterinių duomenų" ir apie žydų žudymą Lietuvoje. Daugumas tų dokumentų, nagrinėtų įvairiose pokario byloje, yra Vak. Vokietijos archyve.

Po visų programinių ir antprograminių temų šeštadienį vakare, užtrukęs iki po vidurnakčio, ežero pakrantėje vyko "studentiškas laužas", perpintas humoru ir dainomis. Tai buvo nuotakingas ir labai gyvas visų dalyvių bendras subuvimas. Sekmdadienį, rugpjūčio 16 d., po šv. Mišių, kurias laikė kun. A. Kezys, vyko Studijų dienų programos įvertinimas. Po pietų buvo vėliau nuleidimas, palydėtas Lietuvos himnu ir studentišku Gaudeamus, su pasižadėjimu "Iki pasimatymo".

ASS sueigoje dalyvius pasveikino ir LSS Tarybos pirmininkas fil. S. Miknaitis, primindamas būtinumą dalyvauti LSS rinkimuose. Šiomet, studijų dienų dalyvis "varžė" lietingas oras, pragiedrėjęs tik šeštadienį po pietų, tačiau nuotakingo, akademiško dalyvių bendravimo tai nė kiek nesumažino.

J. Dainauskas

A.S.S. Studijų Dienos. Nuotraukoje dalis diskusijų dalyvių, jų tarpe ir melburniškis A. Žilinskas (ketvirtas iš dešinės)

Pasakojimas...

Atkelta iš psl. 5

— "Ar nežinai, klebone, kas dedasi!" — tarė tasai, ir klebonas nusijuokė:

— "Kokia dar kita bėda mus gali užpulti, šalia tų, kurios jau seniai apsidėjo?" — Ir tada maršalka pasakė:

— "Iš kaimynų miestelio šiandien išvežė vokiečiai varpus! Ar mes lauksime, kad tas pats mus ištiktų? Klebone, aš iš karto atvykau su talka — vyrai laukia kieme — mes turime išgelbėti savo didįjį."

Klebonas daugiau nieko ir neklaušė, jis eina į kiemą ir mato: penkiolika vyrų iš kelių kaimų stovi čia, jie atvyko raiti, ir tarp tų tik tai pora tėra senyvo amžiaus, kiti yra jauni, ar stipriausio savo metų. Klebonas žiūri į savo tuos parapičius, ir jo akis pertraukia drėgmė dėl žmonių gerumo, ir jo akys nusišviečia dėl jų drąsos. Jis valandėlę stovi tylėdamas, aukščiausias tarp tų stambių vyrų. Visuomet išmintingas ir greit galvojantis, jis pasi-

šaukia savo brolių, kuris tvarko klebonijos ūkį, ir tarė:

— "Parūpinkit lyną, tvirtiausią, koki tik galima gauti". O visiems pasakė: — "Aštuoni stipriausi vyrai eina į varpinę, o kiti iškas klebonijos klotime duobę. Ir turime paskubėti — vasaros naktis per trumpa slaptyms darbams. Ir turime būti atsargūs — nes veltui užkasime varpą, jeigu palaidi ar pikti liežuviai skambins apie tai — neišgelbėsime. Neužmirškime, kad miestelyje yra vokiečių kareivių."

Viskas buvo vykdoma, kaip įsakytą, vyrai pasidalijo, ir klebonas nuėjo su aštuoniais.

Jie prisiartinio prie varpinės, šventoriaus pakraštyje, klebonas pats atrakinė ją. Kišeninėmis lemputėmis pasišviesdami trumpam, tuoj jas vėl prigesindami, vyrai pradeda pasiruošimus. Statūs laiptai veda į viršų, laiptai retais skersiniais, ir

jais tesikabinėja, nusigavę nuo varpininko akių, išdykėliai vaikėzai, tačiau dabar čia lipa kunigas ir ūkininkai. Klebonas nori pats viską matyti, ir visi greitai tariasi ir greitai sprendžia.

Pirmiausia iškabinama varpo šerdis, ir nors tai daro labai atsargiai — aiškus ir skardus skambėjimas, trumpam, tarytum įkrito i naktį ir visų širdis turėjo persmelkti skausmas, tarytum varpas atsidaužė į jas. Visi tylėjo ir nėsakė savo minčių, tačiau kiekvienas matė iš kito veido, kad visiems pasidarė neramu ir liūdna, lyg atsisveikinant prieš mirtį brangų žmogų. Bet jie nebuvo čia susirinkę liūdėti, o dirbti, ir todėl tuoj pat už varpo karūnos buvo tvirtai užnertas lynas ir užsuktas ant balkio.

Praeina kelios valandos, kol buvo pašalinta viskas, kas varpui sudaro čia pastovų ir tvirtą buvimą, kol nuožulniai pritvirtino storas lentas, kuriomis varpas turės būti nuleistas tiesiai į vežimą. Kol vyko tie pasiruošimai, niekas neturėjo kada užsiimti kitomis mintimis, tik tai, kai varpas, atpalaiduotas nuo sutvirt-

Darbą taupą irankiai priverčia žmogų dirbti visą amžių jų išmokėjimui.

Jei nori būti geras, pirma turi save įtikinti, kad esi blogas.

(Epictetus)

Turtingas neslepia savo turto. Juo daugiau jis duoda kitam, tuo daugiau jis turi. Kuris nieko atliekamo neturi, tas labai neturtingas. (Lao-Tsze)

nimų, pradeda šliaužti lango link — visus apima baimė: ar pavyks nuleisti? Vyrų kaktos prakaituoja iš įtampos, nes juk jie dreba ne dėl savo jėgų, kurios nedaug gali padėti, bet dėl lino, kuris šniokščia ir braška, pažū vyniodamasis nuo balkio. Tačiau ir dabar dar neatėjo pats baisiausias akimirkas — tik tai artinasi. Ir tada klebonas išsina į varpinę. Baltu veidu ir su traukais antakiais jis atsisloja po varpinės langu, tiesiai po šita vieta, kur turi pasirodyti varpas. Jis stovi, žiūri į viršų ir laukia. Ir tie, kur stovi su vežimu, padengtu storomis lentomis, pakelia galvas, ir tie, kurie yra varpinėje ir laiko lyną, ar dalbomis prituri varpo slinkimą — visi laukia kažko baisaus. Ir visi tyli.

Bus daugiau

Laiškas iš Floridos

Mielas Redaktoriau,

Geriausius linkėjimus Jums, Mūsų Pastogės bendradarbiams ir skaitytojams bei visiems Australijos lietuviams siunčiu iš nuostabių gražaus Atlanto pakraščio - Daytona Beach, Floridos.

Lietuvių sostinėje, Čikagoje, šią vasarą karštis protarpiais taip pat spustelėjo. O didmiestyje ypatingai tai jaučiame. Įkaitę gatvių asfaltas sunkina kvėpavimą ir dėl to, kai tik žmonės sulaukia atostogų meto, visi skuba į gamtą, prie vandenų.

Mes dažniau pasukame Atlanto link, Floridon. Žinoma, čia vasarą karštoka, truputį daugiau drėgmės. Temperatūra siekia iki 90 laipsnių R.

Florida - JAV nemaža valstija. Jau nuo seniau į čia kildavo ramesniam polsui pensininkų amžiaus žmonės. Tokios vietovės - kaip Miami, St. Petersburgas jau prieš keliolika metų viliojo ir lietuvių.

Tuose miestuose susiformavo lietuviškos kolonijos, įsisteigė klubai, jie įsigijo net nuosavus namus. Tačiau paskutiniaisiais metais lietuviai ėmė kurtis ir kitose Floridos vietovėse, kaip Daytona Beach su gražiomis apylinkėmis, Palm Beach, Juno Beach ir artimesnėse Miami apylinkėse.

Tad gal klustelėsite, kaip gi atrodo Florida, kodėl da-

bar pradėjo kurtis lietuviai?

Florida - karštoko klimato valstija. Tačiau klimatas įvairuoja. Kiek daugiau į šiaurę žiemos metu net pasitaiko šalnų ir nušala jautrioji Floridos augmenija. Vasaros karštoka. Nestokojama drėgmės. Kartais ilgakai nelyja. Kai prasideda lietaus sezonas, dažnai, beveik kasdien, praeina lietingi debesys ir net tropikinis lietus. Tačiau tai tik akimirkos. Daugiausia mėlynas dangus, skaisči saulutė.

Gal dėl tokių klimato sąlygų ir panoro gyvenimo saulėlaidžius praleisti Floridoje ir daugelis lietuvių.

Arčiau stebint Floridos

lietuvių gyvenimą, galima džiaugtis. Vyresniojo amžiaus žmonės didesnėse kolonijose taip pat sukūrė įvairias kultūrines organizacijas, veržiasi į politiką, neužmiršta šalpos. Žodžiu daugiau pramoginio pobūdžio veiklos nestokojama. Ir tai gerai. Tai vis gyvos lietuviškojo gyvenimo salelės, kuriose rusena ir tautinė gyvybė. Na, kai didesni lietuvių telkiniai susirenka, be abejo, prabėga per kelią ir juodi katinai. Kartais "susi-raunama" ir vis tos vargšės paverptos tėvynės kovos vardan. Bet kol tik žaisdruojama, neįsiplečiant į gaisrus, nieko blogo. Gal jau toks mūsų būdas, save laikyti tobulumo pavyzdžiu, bandant apspiauti kitam skrybėlę. Nežiūrint to, pav. St. Petersburg, Miami ir

Daytona Beach, bei kitose Floridos kolonijose pastebima daug našios, gražios ir prasmingos lietuviškos veiklos.

Mielas Redaktoriau, ši kartą kviečiu pakeliauti po man geriausiai pažįstamą Floridos kampelį - Daytona Beach. Ši mūsų kolonija dar jaunutė. Prieš aštuonerius metus Dr. Jonas Sandargas, jo žmona Aldona, a.a. Adolfas Andrulis, Antanas Kašuba šnekučiavomės apie šios vietovės ateitį. Mintis buvo ta: įkurdinkime ir čia lietuvių koloniją. Ši vietovė graži. Atlanto nuostabiai gražus, ilgas, 25 mylias besitiesiantis krantas. Ypatin-gai augantis kurortinis miestas. Daugiaaukščiai viešbučiai, condominium kaip grybai po lietaus dygsta krantinėje. Nauji, moder-

niški prekybos centrai, liginės, aukštosios mokyklos ir visa, kas žmogui reikalinga čia pat. Daug pramogų. Čia vyksta garsiosios Daytona 500 automobilių rungtynės, varžosi motociklistai net ir šunų rungtynių esama. Tada tuo metu i Daytona Beach suvažiuoja šimtai tūkstančių žiurovų, o lenktvyviautojų iš viso pasaulio. Velykų atostogų metu suskrenda jaunimas - studentija ir jų skaičius iki ketvirčio milijono. Bet nepastebėsite netvarkos. Budri policijos akis viską seka ir mato. Tad nėra bėdos, o tik teikia idomumo.

Į tokį Floridos kampelį, tad ir atkreipė dėmesį lietuviai ir čia per keletą metų jau įsikūrė arti dviejų šimtų šeimų. Jau turime ir šios kolonijos klubą, kuriam vadovauja jaunas mokytojas R. Žemaitis.

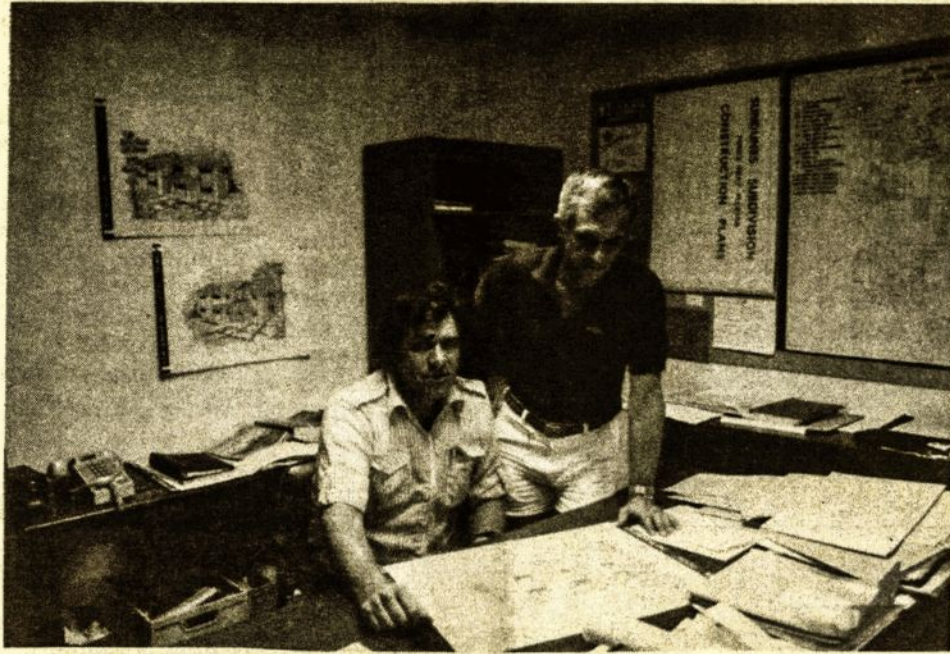
Jau ir susibūrimų yra. Tautos šventės, Motinos dienos, Kalėdų pobūviai, gegužinės ir susirinkimai ima įvairinti šiaip ramų šios kolonijos lietuvių gyvenimą.

Paskutiniu metu apsigyveno ir lietuvis kun. Dr. Kazimieras Ruibys. Gal ir lietuviškos pamaldos bus suorganizuotos.

Smagu, kad čia įsikuria ir jaunos šeimos. Mokytojai Žemaičiai, Ramanauskai, Alksniniai - jaunosios kartos atstovai.

Sigita Ramanauskienė profesoriauja universitete, Vytenis Ramanauskas inžinierius, čia baigė Halifax Designer Homes, Inc., kuri vykdydys Nova Vila 5 milijonų projektą. Ant 8,5 akrų žemės, netoli vandenyno, ši korporacija statys apie 120 taip vadinamų townhausų. Jų kaina tarp 39 - 44 tūkstančių dolerių. Algirdas Alksninis yra šios korporacijos viceprezidentas, o Vytenis Ramanauskas prezidentas. Investoriai daugiausia lietuviai. Be to, Vytenis Ramanauskas turi įsteigęs ir maudymosi baseinų statybos korporaciją - Halifax aquatech, kurioje jau dirba 14 maudymosi ba-

Nukelta į psl. 8

Floridoje Designer Homes Inc. firmos prez. Vytenis Baranauskas (sėdi) ir Algirdas Alksninis, apsiėmę 5 milijonų dolerių projektą.

Skelbimas

ŠVENTO RAŠTO TYRINĖTOJŲ GARSINIMAS

Dievo Karalystė

Taip pat ateis Dievo Karalystė ir Jo valia įvyks žemėje taip kaip danguje. Tokiu tat būdu Kristus, Tėvo atstovas, karaliaus kol jis pažemins visokią prieštaraujančią, vyriausybę ir galybę, ir privers kiekvieną kelią klūpauti ir kiekvieną liežuvį išpažinti Dievo Tėvo išmintį, teisingumą, meilę ir galybę. Ir pagaliau, kuomet paskutinis aštriausias ištyrimas Tūkstantmeties pabaigoje bus parodęs visus, kurie pritaria nuodėmei, nors ir iš viršaus rodosi klausančiais, ir tada kai visi tokie bus išnaikinti iš žmonių tarpo (Apr. 20:9), Kristus atiduos karališkąją valdžią Tėvui. Apaštalas kalba apie tai šitaip: —

"Paskui ateina galas, kada jis perduoda karalystę Dievui ir Tėvui, kada jis bus sunaikinęs visokią valdžią ir visokią galybę bei jėgą. Nes jis (Kristus) turi karaliauti, kol jis bus padėjęs visus priešus po savo kojomis. Kaip paskutinis priešas, sunaikinama (Adomiškoji) mirtis. O kai visa bus jam pavergta, tai aišku, kad išskyrus tą (Tėvą), kuris visa jam pavergė (tūkstančiui metų)". — Kor. 15:24-28.

Ar Dievo valia paliaus įvykti žemėje taip kaip danguje po Kristaus Tūkstantmetinio karaliavimo pasibaigimo? Visai ne! Bus kaip tik priešingai, tikrybėje tasai stovis bus Kristaus karaliavimu pasiektas. Tais laikais visa žmonija bus tobula taip kaip buvo Adomas po jo sutvėrimo (visi nusidėjėliai jau bus sunaikinti). Kiekvienas bus susipažinęs su geromis teisingumo sėkmėmis ir su pavojingomis ir pažeidžiomis nuodėmės sėkmėmis; ir kurie bus pasekmingai išlaikę ištįrimą ir priparodę savo pilniausį sutikimą su dieviškais įstatymais ir pasidavimą jo teisingiems patvarkymams.

Tuomet Dievo Karalystė bus tarp žmonių taip kaip ji yra danguje tarp angelų. Ypatingasis Kristaus tarpininkavimo Karalystės darbas — parodymas pasigailėjimo silpniems nusidėjėliams, esantiems po Nauja Sandora — bus pabaigtas, nes tuomet jau nebebus silpnų ir netobulų žmonių, kurie galėtų tais dalykais pasinaudoti.

Bus daugiau

Myli tiesą literatūros gausite veltui. Rašykite: P. Bačinskas, 16 Burlington Str., Holland Park, Qld. 4121

Veda V. Augustinavičius

ŠACHMATAI

LIETUVIAI — ST. GEORGE 13½ : 19½

Lietuvių šachmatų klubo komanda, turėdama savo sąstate visus nuolatinis žaidėjus antrą kartą laimėjo prieš pajėgiausią klubą Sydneyje. Šis laimėjimas užtikrino mūsų vienetui antrą vietą šių metų tarpklubinėse varžybose.

Baigminės varžybos įvyks spalio 14 d. Lietuvių Klubo patalpose prieš Chatswood klubo šachmatininkus.

Kviečiu atvykti visus mūsų šachmatų klubo narius šioms reikšmingoms varžyboms. Lietuvių Klubas turi galimybės pirmą kartą atsižvelgti pirmąjį vietą, tad visipalengvinti dalyvauti.

Šachmatininkai dėkingi Vaclovui Liūgai, kuris matydamas, kad mes turime progos iškilti į pirmąją vietą tartininkavo kovoje prieš St. George klubą ir pažadėjo ateityje prisidėti.

VIEŠAS LIETUVIŲ ŠACHMATŲ TURNYRAS

Metinis lietuvių viešas šachmatų turnyras prasidės spalio 21 d., trečiadienį, 7.15 val. Lietuvių Klube Bankstowne.

Lietuvių šachmatininkai prašomi iš anksto sumokėti turnyro mokestį klubo kasininkui V. Šneideriui, kas labai palengvins turnyro pra-

vedimą.

Šiais metais Liet. Klubo valdyba paskyrė erdvesnes patalpas šiam reprezentaciniam turnyrui, kuris įvyks jau aštuntą kartą.

Kiekvienais metais dalyvių tarpe turėjome pajėgiausius Sydneyje australų šachmatininkus. Trys turėdami tarptautinio šachmatų meistro titulą yra laimėję viešą mūsų turnyrą: N. Selim 1974 m., T. Schow 1975, ir praėjusiais metais N. Levin, emigrantas iš Kijevo tarptautinis šachmatų meistras.

Lietuvių vardą apgynė 1978 m. V. Patašius, o 1977 m. pirmą vietą jam teko dalintis su kitais dviem žaidėjais.

PADEKA KLUBO RĖMĖJAMS

Atsitiktinai užsukę į šachmatų klubo žaidimų salę Wollongongo apylinkės tautiečiai Vytas ir Jonas Budriai nustebo išvydę tiek daug šachmatininkų. Paraginti paremti šachmatininkų veiklą padovanojo naują šachmatų laikrodį. Visų šachmatininkų vardu p.p. Budriams dėkoju.

PABALTIEČIŲ TURNYRAI

Metiniai pabaltiečių šachmatų turnyrai dėl pereina-mosios taurės vyks tokia

tvarka:

1. Estai - lietuviai spalio 18 d., sekm., 2 val. Lietuvių Klube.
2. Lietuviai - latviai spalio 25 d., sekm., Liet. Klube.
3. Žaibo turnyrai ir metinis pabaltiečių šachmatininkų pobūvis lapkričio 1 d., sekm., 2 val. Lietuvių Klube Bankstowne.

Komandinės varžybose reikalingi šeši žaidėjai. Reprezentacinę komandą sudarys V. Augustinavičius.

Šiais metais pabaltiečiai šachmatininkai susirinks atšvesti 25-rių metų veiklos sukaktį. Tradicija tapusios pabaltiečių šachmatininkų žaidynės pradėtos 1957 metais. Lietuviai gali didžiulius laimėjus pabaltiečių pereina-mąją taurę 12 metų, latviai 8 metus ir estai 4 metus. Žaibo turnyruose dėl pereina-mosios taurės lietuviai stovi pirmąjį vietą. V. Patašius minimą taurę laimėjo šešerius metus, Dr. I. Venclovas du metus ir J. Dambrauskas vienerius metus. Antroje grupėje pabaltiečių skydo turnyre V. Augustinavičius laimėjo penkerius metus ir J. Karpavičius 1 metus.

Informacija

VIEŠAS PARENGIMAS

Ką atneša išeivių apsilankymai Lietuvoje? Kam jie padeda ir kam jie kenkia? Kokie ryšiai reikalingi ir imanomi su tėvyne?

Šiomis mintimis bus kalbama per Sydnejaus Akademinių Skautų Sąjūdžio metinę šventę spalio 18 d., sekmadienį, 3 val. Sydnejaus Lietuvių Klubu naujojoje salėje.

Programoje: Elenos Jonaitienės paskaita.

Jaunųjų akademikų skaučių išpūdziai iš viešniajų Lietuvoje.

Užbaigoje visų dalyvių draugiška kavutė.

Maloniai kviečiame visus Sydnejaus ir apylinkių lietuvius gausiai parengime atsilankyti.

Akademinių Skautų
Sąjūdžio
Sydnejaus Skyrius

Jau buvo rašyta, kad Amerikoje planuojamas išleisti Lietuvių Enciklopedijos trisdešimt septintasis - papildymų tomas. Visi suinteresuoti tokių papildymų tomo gauti, praneša Liet. Enciklopedijos Leidyklai (Lithuanian Encyclopedia Press Inc., P.O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127, U.S.A.) pareiškiant savo sutikimą, kad tokio papildymo tomo nori ir drauge paduoda savo vardą, pavardę ir adresą. Lygiai tą patį galima padaryti per Syd. Klubu biblioteką (16-18 East Terrace, Bankstown, N.S.W. 2200).

Su šiuo pareiškimu pinigų siųsti nereikia. Pinigus reikės siųsti, kai iš minėtų pareiškimų paaiškės, kad toks tomas labai pageidautinas ir kai papildomas L.E. tomas bus pradėtas organizuoti.

KOVO KLUBE

Sydnejaus Liet. Sporto Klubas Kovas pakviesias vyksta į Canberą spalio 17-18 d.d. savaitgaliai. Į Canberą vyksta 5 komandos - vyrų, moterų ir jaunių krepšinio komandos ir vyrų bei moterų tinklinio komandos. Bus žaidžiama prieš Canberros Liet. Sporto Klubą Vilką ir australų komandas.

Žaidynės vyks Naujojo Jungtinio Sporto Instituto patalpose.

Nori dalyvauti sporto žaidynėse kviečiami registruotis skambinant Don Atkinson tel. 825738 iki spalio 13 dienos.

KOVO "100 Klubu" REZULTATAI

Penktasis traukimas:
I-ji vieta - E. Lašaitis, II - G. Vičiulis, III - J. Kraucevičius ir IV - B. Alekna.

Šeštasis traukimas:
I-ji J. Liutikas, II - S. Stirbinskas, III - p. Sidarienė ir IV - Z. Belkutė.

SKAITYTOJAMS

Atsiprašome, kad ruošiant šį numerį staiga susirgo rinkėja, todėl ne viską galėjome paskelbti. Red.

Maloniai kviečiami visi atsilankyti į

Melbourno Klubu baliu

kuris įvyks spalio 31 d., šeštadienį, 7 val. vakare, Lietuvių Namuose, North Melbourne.

Gros geras orkestras, bus šilta vakarienė ir maloni nuotaika.

Kaina 10 dol., nariams 8 dol.

Stalus prašome užsisakyti iš anksto pas J. Šnirą, tel. 306-7095

MLK. Taryba

SYDNEJAUS LIETUVIŲ KLUBU

16-18 East Terrace Bankstown Tel. 708 1414

Spalio 17 d., šešt., 7.30 val.

VEŽIUKŲ VAKARAS

Programoje "GOLDWYN DUETAS" - dainininkai

Įėjimas \$ 6 asmeniui. Bilietus įsigyti iki spalio 16 d.

PASTABA. Vykstant parengimams su bilietais didžiojoje salėje, į visas kitas patalpas įėjimas visiems laisvas.

Spalio 24 d., šešt., 7.30 val.

TĖVIŠKĖS AIDŲ BALIUS

Įėjimas suaugusiems \$ 3, pensininkams ir moksleiviams - \$ 2.

Programoje "Dainos" moterų choras

Lapkričio 7 d., šešt., 7.30 val.

ŠOKIŲ VAKARAS. Įėjimas laisvas

SOCIALINĖS GLOBOS INFORMACIJOS

SKYRIUS

veikia sekmadieniais 1-2.30 val. Melbourne Liet. Namuose, Moterų Seklyčioje (II aukštas), 50 Errol St., North Melbourne tel. 328 4957.

Informacijos Skyrius teikia pagalbą ir informuoja įvairiais asmeninio gerbūvio klausimais. Čia taip pat galima gauti valdžios įstaigų informacines brošiūras ir įvairius formuliarius prašymams.

SVEČIAS IŠ LIETUVOS

Siuo met Australijoje vieši Vilniaus Operos solistas Virgilijus Noreika, ir žada išbūti apie mėnesį laiko. Čia jis numato ir eilę koncertų lietuviams: spalio 18 d. 3.30 val. Adelaidėje, Burnside miesto rotušėje; spalio 25 d. Melb. Liet. Namuose 3 val. ir Syd. Operos Rūmų Recording salėje spalio 31 d. 7.30 val. vak.

Solistui akomponuos Gražina Ručytė-Landsbergienė.

SYD. LIET. KLUBE

Ilgesnį laiką ieškojęs naujo klubo vedėjo (manager) pagaliau Klubas jį gavo. Iš eilės kandidatų pasirinktas p. Leonas Šilas iš Viktorijos, kuris turįs šioje srityje patyrimo ir tikimasi jis patenkins ne tik Klubu vadovybę, bet ir klubo lankytojus.

Naujasis Klubu vedėjas yra baigęs Melb. Technologijos institutą, ejęs įvairias administracines pareigas, turėjęs reikalų su publika.

du dovaną - sveikinimą ir australišką vaizdelį - tapybą ant drobės. Buvo labai malonu patirti visų draugiškumą, globą, pajusti, kad vandenynas skiria, o visų širdys yra tos pačios - lietuviškos!"

PADEKA

ATŽALOS darbą įvertindami "Tariamojo meilūžio" premjeros proga pinigine auka teatrą parėmė p. Isolda Davis iš Adelaidės - 25 dol., ir Antanas Norvilaitis (Syd.) 20 dolerių.

Maloniems rėmėjams nuoširdus ačiū.

Sydnejaus Liet. Teatras
ATŽALA

VIETOJ GELIŲ

Pagerbdami a.a. Mariją Oną Glionertienę vietoj gelių Mūsų Pastogei 10 dolerių aukojo Marija ir Pranas Sakalauskai. Ačiū.

LIETUVIŲ SODYBOJE ENGADINE

Dabar mes turime užteklinai laiko saviems reikams. Nesėdėkime užsidarę ir susirūpinę - eikime su judančia ir veikiančia mūsų tautiečių dalimi. Gal mes ir nepajėgūs ką nors nuveikti, bet dalyvaukime suėjimuose, parengimuose.

Noriu paminėti, kaip mes gyvename Liet. Sodyboje Engadine. Visi čia esame jau pagyvenę, panašaus amžiaus. Daugumas mūsų nesėdim užsidarę. Daug yra progų išeiti, susitikti su savaisiais, pasikalbėti. Dalyvaujant su visais jauti džiaugsmo ir šilumos - nesi-jauti vienas ir vienišas. Pačioje sodyboje irgi nesi-vienišas, nes ir čia kasdieną gyvenimi savųjų tarpe.

Sodybietė

Laiškas...

Atkelta iš psl. 7

seinų statybos specialistų. Be šių projektų, lietuviai dar yra suorganizavę Litoną statybos korporaciją, kuri jau stato prie Atlanto vandenyno 23 vienetus townhousų.

Žodžiu, jauni, turį specialybes ir drąsos bei ryžto žmonės Floridoje gali gražiai įsikurti, ką rodo ir minėti pavyzdžiai.

Jeigu kada keliausite Amerikoje, būtinai pavišėkite Floridoje, ilgiau pasižvalgykite Daytona Beach kurortiniame mieste. Čia nuostabiai gražūs paplūdimiai, nuoseklūs krantai, kietas, švarus smėlis pasivaikščiotojimui. Keliaudamas Europoje ir Australijoje ieškojau panašių krantų, deja niekur tokios vietos neužtikau.

Ką veikia čia gyveną pensininkai? Nustebsite. Visi atsako laiko neturį. Vieni žuvauja upėje ir vandenynė, golfo mėgėjai naudojami gražiais golfo laukais, nors šis sportas brangokas, kaštuoja 1 kartui iki 15 dol. Bet daug laiko praleidžia savaime kieme. Visų namai gražiai užlaikomi, medeliai apkarpyti, žolės išravėtos. O tai užima laiko. Juokdariai teigia, kad floridiškiai tai tik ir besirūpiną savo darželiais.

Bet pas visus miela, jauku ir gražu.

Gal kam kils mintis - o kiek gi kaštuoja nuosavybės? Jos įvairuoja. Žiūrint vietos ir namų didžio. Bet čia dar gražioje vietoje, neblogą namą galima įsigyti ir už 50.000 dol. Tai vidutiniai patogūs gyventi, nepertoliausia nuo vandenyno namai. Bet yra ir 300.00 dol. namų, tai ant upės kranto, labai puošnūs, sakyčiau panašėja į pilaites. Bet mirtingajam juk reikia tik jaukios gyvenimui pastogės.

Mielas Redaktoriau, pasižvalgę bent trumpą akimirką Floridoje, prisimename ir Australijos vasarą ir Adelaidę ir Lietuvių Dienas ir tas nuotaikas, kuriomis gyvena Australijos lietuviai ir kurias mename su malonumu. Po karštų vasaros dienų, štai rugsėjis. Sugrįžtame į lietuvių sostinę Čikagą, kur prasideda gyvas visokeriopas lietuviškos veiklos gyvenimas. O Čikaga tai dar vis visų lietuvių dėmesio centre. Čia dar stipriai plaka lietuviška širdis. Pasikalbėsime ir Čikagon sugrįžus.

Tad iki sekančio karto,

Nuoširdžiai jūsų

Jurgis Janušaitis

A.S.S. STUDIŲ DIENAS PRISIMENANT

Ištrauka iš fil. A. Žilinsko (A.S.S. Australijos atstovo) laiško iš A.S.S. Studių Dienų, Camp Enerhardt, prie Čikagos:

"Buvo labai įdomu pabūti skautų-akademikų tarpe, susipažinti su daugeliu, su kitais pasimatyti po 33-35 metų. Šalia paskaitų dar buvo užsiėmimų, Lietuvos dailininkų paroda, išstatytos Akad. Skautijos Leidyklos knygos, privatus pašnekesiai, maudymasis, irklavimas po ežerą ir t.t.

Šeštadienį buvo šaku sueigos (Filisterių, Korpl Vytis ir Akademikų Skaučių Draugovės). Po to vyko akivaizdinė A.S.S. sueiga, kurios metu įteikiau visų Australijos Akademinių Skautų Sąjūdžio skyrių var-

Comtal

SIUNTINIAI Į UŽJURIUS

Malonėkite atkreipti dėmesį į mūsų naują adresą:

118 QUEEN ST.,
MELBOURNE, Vic. 3000
(tarp Little Collins ir Bourke gatvių)

Įsidėmėkite ir naują telefoną 67 8528

Redaktorius V. Kazokas
Redakcijos Patariamoji Komisija: V. Bukevičius, A. Dudaitis, I. Jonaitis, A. Reizgys, V. Patašius.
Redakcijos adresas: 13 Percy St. Bankstown, N.S.W. 2200
Tel. 709 8395
Administracijos adresas: P.O. Box 550
Bankstown, N.S.W. 2200
Administracijos tel. 709 4846

Prenumerata:
Australijoje metams \$ 20
Užsienyje paprastu paštu \$ 24
Oro paštu į N. Zelandiją \$ 35
Oro paštu kitur \$ 50
Atskiro nr. kaina 50 centų

Redakcija rašinius taisyti ir skelbia savo nuožiūra. Už skelbimų turinį neatsakoma.